

ÚJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.
Előfizetés: egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Kapható Herger Ágoston könyvkereskedésében.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet tér 6-ik sz.
-> Kéziratok vissza nem küldetnek. <-
Hirdetések díjszabály szerint.

Felhívás az előfizetésre.

Három negyedéve, hogy lapunk megindult. Igaz, rövid idő egy lap életében; de kétségtelenül elég ahhoz, hogy ezen idő alatt az olvasóközönség megítélhesse, hogy vajjon bir-e a lap továbbra is létjogosultsággal.

Már lapindításkor jeleztük azon nehéz álláspontot, melyet elfoglalandók voltunk.

Talán sehol sem forognak fenn olyan figyelmet s méltányolást parancsoló viszonyok, mint épen Ujvidéken s mi mégis kitűztük a nehéz czélt: a feltétlen függetlenséget megóvni, megóvni akként, hogy ezen parancsoló viszonyok is érintetlenül hagyassanak.

S ha visszatekintünk az elmúlt időre, méltó önérték tölthet el bennünket, mert meg vagyunk győződve, hogy a magunkra vállalt feladatnak megfeleltünk.

A hazafias kötelmeket a legnagyobb buzgósággal híven teljesítettük.

A nemzeti eszmékért való harcban nem álltunk utolsó sorban.

A magyarosítást minden erőnkől előmozdítottuk.

De nyíltan merjük magunkról azt is állítani, hogy ott, hol a közérdek a nyílt szót követelte, nem huzódtunk félre, hanem minden melléktekintet nélkül, teljesen független magatartást tanúsítottunk, s nyílt sisakkal léptünk a porondra az igazságért, a jóért s a nemességért.

S ha ekként feladatunknak megfeleltünk, bizonyos, hogy továbbra is fennmaradt létjogosultságunk.

És ezért f. é. október hó 1-től kezdve lapunkra újabb előfizetést nyitunk s reméljük, hogy a t. olvasóközönség továbbra is eddigi pártfogásában fog bennünket részesíteni.

A lap előfizetési ára:

egy évre 8 frt.
fél évre 4 frt.
egy negyedévre 2 frt.

Költségelőirányzat.

II.

Tehát 282.495 frt 21 krt teszen ki a városnak 1893. évre való szükséglete, amelylyel szemben bevételei csak 202122 frt 10 krt fognának kitenni. A hiánylat tehát 80373 frt 11 kr. vagyis az egész bevételnek 40 százaléka.

A városok háztartása épen olyan megítélés alá kerül, mint a magánosoké, s ha valamely magánosnak háztartása kerülne elbírálás alá s az tapasztaltatnék, hogy azon magános 40 százalékkal többet költ összes bevételeinél: nem késnék kategorikusan kimondani a bírálat, miszerint az illető vagy nem tud helyesen gazdálkodni, vagy pedig pazarló.

Igy vagyunk a várossal is.

Egyetlen egy eset tenné igazolttá ezen túlköltekezést, és pedig az, ha a város ezen 40 százaléknyi, vagy legalább is nagy résznyi túlköltekezése nélkülözhetlen és hasznos újabb beruházásokra fordítatnék.

De hát vajjon az 1893. évi költségelőirányzat milyen összegeket fordult a beruházásra?

A városi szegényházépítésre	4175 frt
A városházépítésre	8250
Katonai raktárépítésre	6000
	<hr/>
	18425

Elhez még talán hozzá lehetne venni a kaszárnyaépítési költségek ez évi részletét	21500 ftot
s a felekezeti iskolák építés. adott segélyt összesen	6250
és a Bara kiszivattyuzására beszerzendő gép árát	16500
vagyis mindössze	62675

Ennyit tesz ki az összeg mi az évi bevételből hasznos és szükséges beruházásokra fordítatik.

Evvel szemben marad még mindig egyéb kiadás 219920 frt 21 kr.

Hát vajjon mire fordítatik ez a horribilis összeg?

Mindjárt meglátjuk.

Közüoktatás	36436 frtba
A világítás	12860
Erdészeti kiadások	3390
Sétány és városi kert	2200
Városi épületek fenntart.	3500
Állandó s egyenértéki illet.	9528
Város köveze	5000
Utezők tisztogatása és loesolása	6500
Kutak és hidak fenntartása	1000
Tűzoltóság, töltés fenntartás, földek felemelése, víz elárkolás és levezetés, közüvágóhid fenntartás, kövezet és egyéb vámkiadás	12100

Egészségügyi kiadás és kórház , , , , , 8800
Házi szegények és lelen-
ezek , , , , , 2000 frtba

kerülnek, vagyis összesen 103914 frtba.

Marad még mindig , 114906 frt.

És vajjon mire lesz fordítva ez a nagy összeg?

Magára a közügazgatásra illetve a városházára és a rendőrségre.

Hát bizon akkor megtudjuk érteni, hogy olyan nagy bevétel mellett is mint a milyennel Ujvidék sz. kir. városa bir, hogy 202122 frt 10 krnyi bevétel mellett is 80383 frt 11 krnyi rug a deficit.

Alig hisszük, hogy volna város az országban, hason népességű s hason gazdasági viszonyu, melynek saját igazgatása ennyi összegbe kerülne.

Igaz, hogy a költségelőirányzat nagyon politikusan van összeállítva, s azok tagadni fogják, hogy ezen összeget emésztené fel az igazgatás, hiszen ők ily ezimen csak 49944 frtot mutatnak ki a biztonsági kiadásokra pedig 34532 frtnyi összeget tehát 84476 frtot, de legközelebbi számunkban ki fogjuk mutatni, hogy, a költségvetés helytelenül lett összeállítva.

Csáky törvényjavaslatai. Mint a Corr. Bureau a bécsi lapoknak Budapestről jelenti, Csáky Albin gróf vallás és közoktatásügyi miniszter, a mult budgetvita folyamán tett nyilatkozatainak megfelelőleg, a részleges polgári anyakönyvvezetésről, a lelkiösméreti- és vallásszabadságról, valamint a zsidó hitvallást követők recepcziójáról a törvényjavaslatokat elkészítette s a képviselőházban még az ideai budget tárgyalás folyamán be is terjeszti. A zsidók recepczióját illető törvényjavaslat a recepcziót a tényleges viszonyoknak megfelelően mondja ki: ortodoxok és neologok közt nem tesz különbséget s általánosságban a zsidó hitvallás követőiről beszél. A legfelebb négy szakaszból álló törvényjavaslat egyik §-a az áttérésről rendelkezik, a keresztény felekezetek közti áttérési szabályokhoz hasonlóan.

Városi közgyűlés.

Ujvidék sz. kir. város törvényhatósági bizottsága 1892. évi október hó 6-án közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő:

- 1.) 14394., 15071., 15690. 17248. sz. Országos törvények kihirdetése. (Springer.)
- 2.) 16644. Főispán úr Ő Méltóságának leirata, városi főszámvevő kinevezése tárgyában. (Springer.)

3.) 17843. Polgármesteri jelentés a közgazgatás menetéről

4.) Járványkórház létesítése. (Forster.)

5.) 17075. A városi közúttakra vonatkozó 1893/94. évi költségelőirányzat megállapítása. (Mészáros.)

6.) 16311. A folyó évi költségelőirányzat kiadásai 16., 17., 30., 38 és 54. rovataiknál póthitel megadása. (Mészáros.)

7.) 17842. A városi nyugdíjszabályrendelet 37. §-ának kiegészítése. (Demetrovits.)

8.) 17839. Városi területnek Adámovich Sándor helybeli kereskedő részére való elidegenítése. (Mészáros.)

9.) 17838. Schwartz testvérek kérvénye városi legelőterületnek részükre való bérbeadása iránt. (Mészáros.)

10.) 17883. Guttman J. helybeli vállalkozó kérvénye a körkemence felépítési határidejének meghosszabbítása iránt. (Mészáros.)

11.) 17535. Dr. Nemes Sándor helybeli gyakorló ügyvéd kérvénye községi kötelékbe való felvétel iránt. (Demetrovits.)

12.) 17841. Náray Talamér városi főszámvévő fizetési előleg iránti kérvénye. (Demet.)

13.) 17237. Tapavicza Szergia városi pénztárnok fizetési előleg iránti kérvénye. (Dem.)

14.) 17822. Beck Emil városi alszámvévő fizetési előleg iránti kérvénye. (Demetrovits.)

15.) 14971. Özveggy Fejsze Mária helybeli lakosnő szülésznői oklevelének kihirdetése. (Springer.)

Ujdonságok.

(Időjárás.) A budapesti meteorológiai intézet időjósítása: meleg, csapadékos.

(Népszerű oktató felolvasások.) A szegedi keresk. és iparkamara megkeresést intézett az itteni kereskedelmi és ipariskola igazgatójához Bruck Ferenczhez, hogy mint az más városokban is van, népszerű oktató felolvasásokat rendezzen a tél folyamán. E tárgyban már nevezett igazgató meg is indította a mozgalmat, s hiszszük, hogy e tél folyamán iparosaink s kereskedőinknek alkalmuk lesz nem egy tanulságos szakszerű felolvasást meghallgathatni.

(Épül a telephon.) A telephon felállításának munkálatait tegnapelőtt kezdték meg, s november közepéig el is készül. Egyelőre csak 20 bérlo jelentkezett. A központi állomás a postahivatalnál lesz. Nagy visszatetszést szült az érdekelt házbirtokosok között a közigazgatási bejárást eszközölő bizottság azon eljárása, hogy a jegyzőkönyvbe valamenyi érdekelt megnyugvását írták be, pedig annak idején több háztulajdonos kifogást emelt.

(Ujvidéki dalárda.) Az ujvidéki dalárdának e hó 2-án tartott dalestélye szép sikerrel folyt le. Közönség eddig nem szokott számban jelent meg, s élvezettel hallgatta a dalárda szép előadását. A program következő volt: 1. Esti dal, vegyes kar Mihályi Károlytól. 2. Zúg az erdő, férfikar Doppler Károlytól. 3. Abschied vom Wald, Mendelssohn vegyeskar. 4. Ha késő este, Magánférfi négyes. 5. Arvanyhaj, férfikar gróf Festetich Leótól. 6. Mazurka, vegyeskar Belezny Antaltól. 7. Egyveleg eredeti magyar dalokból összeállította Münster V. Legszebb sikert ért el Mendelssohn Abschied vom Wald című gyönyörű dalának igazán művészi előadása. Halás is volt érte a közönség szünni nem akaró tapsai s ujjajában. Az énekrészletek 9 és fél órára bevégződtek, azután megkezdődött a tánc és tartott hajnalig.

(Honnét jön?) Érdekes most a Budapestről érkező vonatknál lejátszó jeleneteket megfigyelni. A kalauz már nemcsak azt kiáltja: „Ujvidék 7 perc!” Hanem azt is: „Budapest nyolcz” s erre azután látható mint te-

relődik mint nyájtól külön 8 utas, akiket egy rendőr egy külön szobába vezet, ahol orvos veszi át őket s szépen össze-vissza fecskendezi őket... carbollal. Lévéen kiadva a rendelet, hogy minden Budapestről érkező utas desinfiálendő. Erre a kellemes mulatságra önkényt s jó szándékból ajánlkoztak az összes ujvidéki orvosok.

(Lopás.) E hó 3-án hajnali órákban Wiegenfeld Károlynak az Arany János utcái Ofner-féle házban levő udvari lakásába a nyitott ablakon egy ismeretlen behatolt s a csendesen szendergő Wiegenfeld ágya melletti asztalról 1 arany órát lánczostól, egy erszényt 22 frt, 1 kisebb erszényt 75 kr. tartalommal magához vett, azután re bene gesta ugyanazon uton eltávozott. A tettesnek nagyon jól kellett a helyi viszonyokat ismernie. Valószínű, hogy a szomszédos óvoda udvarán keresztül vitt utja a tettesnek az Ofner ház alacsony kertkerítéseig, amit azután könnyedén ugrott át. A ház udvarán levő szivattyus kut kiscsövéit is lecsavarta; valószínű, hogy ezt esetleges fegyvernek szánta.

(Kolera Budapesten.) Amitől féltünk, de amiről tudtuk, hogy el nem kerülhetjük, megjött. Budapesten kiütött az ázsiai kolera. Hétfő délig 52 megbetegedési eset fordult elő, ebből 18 halállal végződött.

(Virilisták jegyzéke.) A legtöbb adót fizető városi bizottsági tagoknak 1893. évre szóló névjegyzéke már össze van állítva. E szerint tehát legtöbb adót fizet városunkban: Dungszerzsi Lázár földbirtokos Ujvidék 7973 frt 76 kr., Pollák Fülöp bérlo Ujvidék 3200 frt 72 kr., Guttman Izsák vállalkozó Ujvidék 2313 frt 06 kr., Radovánovits György ügyvéd Ujvidék 1847 frt 10 kr. (ügyvédi oklevél), Dr. Polit Mihály ügyvéd Ujvidék 1411 frt 04 kr. (ügyvédi oklevél), Fischer Bernát kereskedő Ujvidék 1376 frt 25 kr., Dr. Mandics Tivadar nyugalm. miniszteri tanácsos Ujvidék 1219 frt 66 kr. (ügyvédi oklevél), Stefanovits Döme házbirtokos Ujvidék 1208 frt 52 kr., Faith Boldizsár gőzmalom-tulajdonos Ujvidék 1111 frt 34 kr., Winkle Károly sörtöző Ujvidék 1108 frt 91 kr., Nikolits István földbirtokos Fehértemplom 1071 frt 12 kr. (ügyvédi oklevél), Rakits Péter földbirtokos Ujvidék 994 frt 25 kr., Kron Károly kereskedő Ujvidék 994 frt 03 kr., Dr. Szavics Emil földbirtokos Ujvidék 970 frt 80 krajczár (oklevél), Peits Péter földbirtokos Ujvidék 938 frt 32 kr., Altwirth Frigyes kereskedő Ujvidék 900 frt 24 kr., Nedykovits György háztulajdonos Ujvidék 849 frt 65 kr., Szukop Rezső szállodás Ujvidék 814 frt, Vukicsévits György ügyvéd Ujvidék 812 frt 72 kr. (ügyvédi oklevél), Petzy Popovits István kir. tanácsos polgármester Ujvidék 812 frt 25 kr., Schreiber Nándor előleg. egyelet igazgatója Ujvidék 808 frt 04 kr., Stefanovics Lyuba kereskedő Ujvidék 797 frt 83 kr., Dr. Vucsetics Illés ügyvéd Ujvidék 786 frt 47 kr., Raabstern Abraham kereskedő 737 forint 36 kr., Szarajlics Emil földbirtokos Zsalya 734 frt 95 kr., Pressburger Gábor ügyvéd Ujvidék 732 frt 50 kr. (ügyvédi oklevél), Dimovics Miklós kereskedő Ujvidék 732 frt 14 kr., Dietzgen Imre kereskedő Ujvidék 709 frt 54 kr., Kleintsek József ügynök Ujvidék 683 frt 01 kr., Mijatovits Gábor földbirtokos Ujvidék 666 frt 37 kr., Ernst János kereskedő Ujvidék 659 frt, Kopper György apát-plébános Ujvidék 651 frt 68 kr. (lelkészi minőség), Macsvanszky Pál nyugd. tszéki elnök Ujvidék 636 frt 66 kr. (ügyvédi oklevél), Adamovich Sándor kereskedő Ujvidék 620 frt 62 kr., Dr. Kondorossy Döme tszéki jegyző Ujvidék 616 frt 21 kr., Dr. Milits Dusan földbirtokos Ujvidék 603 frt 84 kr. (tudori oklevél), Georgievics János kereskedő Ujvidék 579 frt 50 kr., Menrath Lőrincz kereskedő Ujvidék 568 frt 49 kr., Silits Márk kereskedő Ujvidék 545 frt 78 kr., Dr. Kohn Károly ügyvéd Ujvidék 545 frt 54 kr. (ügyvédi oklevél), Obermüller Ferencz hentes Ujvidék 534 frt 66 kr., Bachrach Samu kereskedő Ujvidék 531 frt 99 kr., Jettics István földbirtokos Ujvidék 511 frt 18 kr., Barics Szvetozár nyug. honv. ezredes Ujvidék 510 frt

59 kr., Spitzer Bernát földbirtokos Ujvidék 488 frt 49 kr., Jettics Döme földbirtokos Ujvidék 485 frt 98 kr., Dr. Pavlovits István ügyvéd Ujvidék 475 frt 10 kr. (ügyvédi oklevél), Königstättler Adolf kereskedő Ujvidék 473 frt 09 kr., Königstättler János kereskedő Ujvidék 473 frt 09 kr. Póttagok: Csuresits Dávid kereskedő Ujvidék 442 frt 37 kr., Löwinger Antal zálogház-tulajd. Ujvidék 442 frt 10 kr., Popovits Tyira kereskedő Ujvidék 425 frt 55 kr., Popovits György kereskedő Ujvidék 425 frt 55 kr., Joczits Luka kereskedő Ujvidék 416 frt 21 kr., Gucker Lipót vállalkozó Ujvidék 414 frt 11 kr.

(Csillagászati világorának) nevezi Noll Ágoston ur Bierlingenből (a Schwarzwaldban) valóságos csodaművét, melyet egynehány nap óta csak néhány napig délelőtt 11 és 12 órakor, délután 3, 4, 5 és 6 órakor mutat be és magyaráz meg a mester az „Erzsébet” szállodában. A híres orchestrion és a nem kevésbé híres órák hazája ismét növeli hírnevét egy páratlan műszerrel, mely rendkívül komplikált óraszerkezettel szerencsésen és tetszetősen komplikált zenei mechanizmust kapcsol össze. A rendkívül szellemesen kidolgozott és kivitt mechanizmust egy kifogástalan izléses külső takarja, melynek különféle alakokban való gazdagsága akkor is meglepő, ha első tekintetre ezen alakok célját magunknak nem is magyarázhatjuk meg. A szemlélő csodálkozása csak akkor növekszik igazán, ha Noll ur a magyarázó szerepét vállalja, s a szellemes mechanizmust mozgásba hozza. Az óra akként van alkotva, hogy a 9999-ik év utolsó másodpercéig — ha ugyan ezen időt megéri — minden másodpercet és percet, minden negyedórát és órát, minden napot, hetet, hónapot és minden évet nemcsak láthatóan, hanem hallhatóan is jelzi. Az idő folyása különféle óralapokon és naptárokon szemlélhető. A másodperczmutatónak külön óralapja van. A főóralap azon hely normális idejét jelzi, a melyben épen van; 16 mellék óralapon pedig a föld különböző fővárosainak normális idejét láthatjuk. Négy más óralapon egy-egy év, évtized, év század, évezred elmulása jeleztetik. Egy naptár végre a napok és hetek jelzésére szolgál. Ennél még sokkal érdekesebb az a mechanizmus, mely az idő folyását hallhatóan tudatja velünk. Egy csinos angyali alak tiszta csengésű harangütések által jelzi a perczeket. Egy másik angyal a negyed-órát jelzi két harangon. A teljes órákat a halál üti, mely mint Holbein „haláltánczán” csontváz képében kaszával kezében van szemlélve. — Minden elsőnegyedórában egy imádkozó gyermek, a másodikban egy ifju, a harmadikban egy férfi, a negyedikben egy agastyán lép a szemlélők elé. Az agastyánnal együtt jelenik meg a 12 apostol, kik az őket megáldó Krisztus előtt elvonulnak. Reggeli és esti 6 órakor 3 szerzetes megyen imára remetelakukból egy kivilágított templomba, míg fölöttük a harangozó a templom harangját szólaltatja. Esti 10 órától hajnali 2 óráig az éjjeli ór kürtje jelzi az órákat. Reggeli 3 és délutáni 3 órakor kakas kukorékol. December 25-én, karácsony éjjelén, a gyermek Jézus jelenik meg, templomi ének által üdvözöltve. December 31-én éjjeli 12 órakor egy trombitás vig trombitaharsogással jelzi az új év kezdetét. Nagyon messzire vezetne, ha minden egyes mechanizmust akarnánk megemlíteni. Mert a négy évszak kezdete is hasonló módon jeleztetik, valamint a nap látszólagos pályája és a hold fázisai is gyönyörűen vannak szemlélve. E mechanizmusokat mint külön hozhatja mozgásba a mű mestere, s így a látogatónak nem kell tartania attól, hogy ujévig kell várnia, ha az ujévet jelző alakot akarja látni. Egy fél óra teljesen elegendő, hogy a művel teljesen megismerkedjünk. E kiválóan érdekes remek mű megsemlélését mindenkinek legmelegebben ajánljuk, megjegyezvén, hogy az csak rövid ideig lesz itt szemlélhető.

(Kerületi orvos, hol vagy?) A szombati napra a polgármester értekezletre hívta a város összes orvosait, hogy a kolera behuzroltatása elleni védekezés módjait megbeszél-

hessék. Ahány orvosa a városnak van, az mind megjelent — mégis kettő kivételével. A két kerületi orvos maradt távol. Mit bánják ők jön-e a kolera vagy sem, csak a városi pénztárba be ne fészkelje magát a bacillus s ott a bankókat ne emészsze el. S különös, hogy az értekezlet daczára a távolidőző nagy tudományosságoknak, egyet más mégis tudott határozni s a jelen voltak mind felajánlották személyes közrehatásukat bár nekik nem kell félniök, hogy a városi pénztárba is kárt talál tenni a kolera.

(Majom a gondos apa szerepében.) Mulatságos esetet beszél egyik manchesteri lap. Northon manchesteri kereskedőnek van egy majma, melyet szobájában tart. Értelmes és jókedvű állat s a háznál mindenki szereti. A napokban Nort on ur nyolczéves fia lép be atyja szobájába, hol „Mylord“ (ez a majom neve) egyedül volt. Mylord épen az asztalnál, Northon ur szokott helyén ült, kiszabadulván kalitkájából. Mint-hogy a fluska látta, hogy „Mylord“ atyja könyvét összetépte s betintázta, rákiáltott. Erre a majom fölállt, oda ment a fluhoz, s megrázta fülét. A gyermek sírni és sikoltani kezdett. „Mylord“ az ajtóhoz ment, s bereteszte, azután egy pipaszárat vett elő s a fiut kergetni kezdte. A gyermek kiáltására berohantak a mellékszobából, lefegyverezték a majmot, mely legkevésebbé sem volt dühös. Az egész eset magyarázata az, hogy „Mylord“ előttevaló nap hasonló jelenetnek volt tanuja, mikor a fiu egy trágár dalt énekelve lépett be, s apja ugyanazt tette vele, a mit „Mylord“ ismételt.

(A vigadóbeli 48-as kiállítás) nagyon sok újabb Kossuth-képpel a szabadságharcra vonatkozó csataképpel s egyéb olyan ereklyével gyarapodott, melyeket a kiállítás főrendezőse a turini, velencei s több más olasz városbeli antikváriusoknál vásárolt. A 48-as kiállításban mind azon nagybecsű emlékek és ereklyék, melyeket Kossuth ajándékozott a kiállításnak, holnaptól kezdve külön csoportban lesznek a kiállításban láthatók.

(Szelidített tigris.) Sword angol természetvizsgáló, midőn Indiában járt, egy tigriskölyköt kapott s elhatározta, hogy fölneveli. Lehető szeliden bánt vele, mindenkinek meg volt tiltva, nehogy legkevésebbé is ingerelje. A tigris nőtt, erősödött és Sword többféle játékra tanítgatta. Most már kilenczéves, szépen kifejllett állat, oly szelid, mint az eb s parancsszóra ugrásokat tesz, eldobott tárgyakat visszahoz stb. Még eddig feldühödve senki sem látta. Bárányszelidségű és gazdája szobájában van egész nap. A tigris esupa növény-eledeleket kapott. S hogy Sword a hústól végtelenül elriaszta, többször vetett elbe erősen paprikázott husdarabot: az állat beleharapott, aztán elfutott a hústól s azóta nem is érinti. Folyvást szabadon van s a házbellek közt úgy járkel, mint az eb. A vadállatok szelidíthetőségének egy másik példáját láthatni Lissabonban Free tanár birtokában. Nem más az, mint egy amerikai alligátor, szintén egyike a legszelidebb állatoknak. Vezényszóra sok mozdulatot tesz, pisztolyt süt el, a zenezóra pedig itény szerint mozgatja fejét.

(Körözések.) A szabadkai kir. törvényszék körözötti Komáromi Péter, juhász és nejét. Azzal vádolja őket, hogy egy lopási ügyben mint bünpartolok szerepelnek. A személyleírásuk a következő: Komáromi Péter, 36 éves róm. kath., juhász, beszél magyarul, nagysága magas, testalkata nyulánk, arca kerek, arczszíne barna, haja gesztenyeszínű, szeme sárga, orra rendes, szája rendes, fogai épek, bajusza kicsiny, szökés, ruházata közönséges paraszt ruha. — Komáromi Péterné szül. Gyarmathi Róza, 30 éves, róm. kath., magyarul, nagysága közép, testalkata közép, arca kerek, haja szökés, szeme kék, orra rendes, szája rendes, fogai épek, ruházata paraszt ruha.

(Hosszu alvás.) A konti grófságban W. lord július 14-én reggel elküldte bizonyos megbízással eselédjét egyik majorjába, de hiába várta, nem tért vissza. Másnap maga lovagolt el majorjába, hol azt mondták, hogy a eseléd még tegnap este eltávozott. Mindezek daczára nem ment vissza urához, hol azt hitték, hogy utközben szerencsétlenség érte és kerestették. Hasztalan volt minden keresés. Július 25-én a majorban a szolgáló a padlásra ment, s egy félreeső sarokban a széna közt egy férfit pillant meg, ki édesdeden alszik. Fölrázta tehát, s rákiáltott, ha nem talál-e jobb alvóhelyet magának. Az alvó erre fölébredt. „Jól van jól

— mondá mormogva — még van elég időm hazamenni“. A szolgáló elbámult, midőn fölismerte. A eseléd azonban gyorsan leszállt a padlásról, s látva, hogy a nap alkonyodik, sietve ment urához. W. lord megütődve hallotta, midőn szolgálója előadta megbízatása eredményét, mintha csak az nap történt volna s nem 11 nap mult volna el. Kérdezősködéseire kiderült, hogy a eseléd teljesen abban a meggyőződésben van, hogy ura délben küldte el. Sápadt és sovány volt s midőn véletlenül megpillantotta magát a tükörben, ijedve kiáltott föl: „Én istenem, mi bajom lehet, alig tudok lábaimon állani, nagyon reszketek és izzadok.“ Mint-hogy éhségről is panaszkodott, enni adtak neki: jó étvágygyal evett s azóta semmi baja sincs. Saját vallomása szerint: mivel a nyári hőség nagy volt, be akarta várni a nap alkonyodását s a major padlására ment aludni. Ott elaludt. Hogy mi történt körülte, nem tudja. Visszajövet feltűnt, hogy a mezők sokkal sárgábbak s esodálkozva vette észre, hogy nagy esőnek kellett lenni, holott az ég derült volt, mint épen távoztakor is. Ezek megfeythetlenné voltak előtte.

(Agyonütötte.) Gandis János csantavéri ember, a ki Fehér Imre kanizsai földbirtokosnak Csantavér mellett levő birtokán mint mezei csász volt alkalmazva, nem számított arra, hogy az embert, a ki kötelessége teljesítésében lelkiismeretesen jár el, még agyon is lehet ütni. Gandis szokott jókedvében került e hó 25-én éjjel a kukoriczát, a midőn bent a kukoriczában meglátott egy szamarat, melyet aztán közbe közbe jól megütve, kihajtott az országuttra, a hol felelősségre vonta Gandis a szamarat gazdáját. A juhász a szamarat érintő ütlegek miatti felindulásában s különben is megbotránkozva a csász hatalmaskodása fölött, úgy találta megütni ez utóbbit, hogy rögtön eszméletlenül esett össze. A szerencsétlen Gandis, kinek volt még annyi ereje, hogy az egész esetet előadja, másnap nagy kínok között halt meg. Holttestét boncolták. A csendőrség Szántó Pál orvosvezető vezetése alatt a vizsgálatot nyomban megindította. A juhászt, ki a gyilkosság után eltiint, keresik.

(Elfogott óratolvaj.) Bogár óbecsei kocsmárosból Beck J, bulkeszi illetőségű segéd két ezüst órát lopott el s egyiket eladta Beesen, a másikat a t. becei csárdánál. Az így nyert pénzzel Zimonyba sietett, de a rendőrség sürgönyére a jó madarat elfogták ott s bekisérték. Most a hüvösön gondolkozik a fölött, hogy hányat ütött neki az óra.

(Vizbefut.) Ismét egy fiu futt a Tiszába Ó-Beesénél. Megyeri Imrénének a fia az örvény-nél fürdött s egyszerre csak, daczára, hogy jó úszó volt, a víz alá merült. Holttestét kifogták.

(Kukoricza tolvaj.) Ó-Beesén Kovács Pálnak igen megtetszett Frenner I. kukoriczája s hogy abból magot szerezhesen, odaállt kocsijával és megrakta. A csöszök elfogták és azt vallotta, hogy csak magra akart szert tenni.

(Vasuti állomás-változások.) A zentai vasut „Bogarasi“ állomás neve átváltozott „Zentai szállások“-ra; a zentai csárda mellett pedig legközelebb „Felsőhegy“ névvel új állomás fog felállítani.

Irodalom.

A német szépirodalmi lapok ellen, melyek még mindig óriás számban özönlik el hazánkat, erős küzdelmet folytat a „Magyar Nők Lapja“, a melynek legújabb (40-ik) száma is arról tanuskodik, hogy e hazafias törekvésében a legjobb írók támogatják. Gyönyörű költemények vannak e számban Rudnyánszky Gyulától, Prém József-től, Csegei László-tól, Pajor István-tól. Érdekes „Az utolsó elbeszélés“ Brankovics György-től; „Maros mentén“ rajz Szarvas Mariskától; „A táncz története“ V-y-től; „Kurucz szép asszonya“ Kovács Laurától; „Az arany háló regény“ Vörös Juliánától; „Az új aranyértékű pénz“ Kacziány Nándor-tól stb. sziv nemesítő olvasmányok vannak a „Lugas“ című gyermeklap mellékletében is. Midőn a „Magyar Nők Lapját“ a legmelegebben ajánljuk olva-

soink pártfogásába, megjegyezzük, hogy mutatvány számokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, kik eziránt hozzá (Budapest, Kishid-utca 9. sz.) levelező lapon fordulnak.

Közgazdaság.

Az orsz. magyar gazdasági gépgyár igazgatósága Dessewffy Aurél gróf elnöklete alatt ma délután tartotta meg első ülését. Forster Géza igazgató jelentései során kiemelte a taglétszám örvendetes gyarapodását; jelenleg 407 alapító és 1257 évdijas, összesen 1704 tagja van. Jelenti az igazgató, hogy az egyesület a szünet alatt Nyiregyházaán megtartotta kéveköto és marokrakó gépversenyt. Részt vett a milleniumi kiállítás és a kiállítás és a juhexportnak Franciaországba tengeren való kivitele tárgyában tartott miniszteri ankéteken és a fővárosi huspénztár felállítására iránt tartott tanácskozmányon. A közgazdasági szakosztály pályázatot irt ki egy állatbiztosítási szakmunkára, a dohánytermeleli szakosztály pedig a dohányáraknak új megszabása tárgyában tartott ülést. Az egyesület irodája megtette az előkészületet az orsz. törzskönyv átalakítására, elkészítette az alapítók hiteles névsorát s az egyesületi könyvtárt rendezte s ahhoz katalógust készített. Az igazgatóválasztmány örvendetes tudomásul vette a történeteket s aztán elhatározta, hogy a jövő év tavaszán permetező gépversenyt és aztán állatkiállítást és vásárt rendez. Az idei őszön pedig a már köztudomásúvá lett árpa-kiállítást és vásárt megtartják. Az igazgatóság javasolni fogja a közgazdasági szakosztálynak, hogy vegye tárgyalás alá, nem lehetne-e szabadságot a katonaságot az aratai munkák tartamára. Végül a miniszteri átiratok egész sorát olvasták fel.

Uj tengerinek soronkivüli elszállítása a m. kir. államvasutakon. A m. kir. államvasutak igazgatósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek az érdekelt szállítóközönség érdekében kiadott rendelete folytán azt az intézkedést léptette életbe, hogy új természet morzsolt tengeri akár zsakokban, akár ömlesztett állapotban (a la rinfusza) kerüljön feladashoz, ez évi október hó 15-től visszavonásig, de legkésőbb február hó utolsó napjáig, minden egyéb kocsirakományu áru előtt első sorban szállitassék el.

A szabadka-palicsi villamos vasut közgazgatási bejárása. A Szabadkától Palics fűrdőig tervezett villamos közuti vasut közgazgatási bejárását a kereskedelmi miniszter, Papp Árpád min. titkár vezetése alatt, ez évi október hó 8-ikára tűzte ki. A pályán, melyet előbb gőzerőre terveztek, a felső áram vezetésű villamos rendszer alkalmazását vették kiállításba.

A baromfikiállítás, melyet szakértő körökben Európa egyik legsikerültebb kiállításának tartanak e napokban ért befejezést. Ugyancsak akkor volt röpgalamb-verseny és baromfi, galamb stb. árverés, a mikor olesó áron igen érdekes dolgokhoz jutott a vevő közönség. A kiállítást nagyszámu közönség látogatta. Bethlen Andrásné grófné védnökő is többször nézte meg a kiállított szép állatokat.

Szerkesztői üzenetek.

X. Y. A járványkórház beszerzése ügyében a holnapi közgyűlés fog határozni. Maga a kórház még kelő időre felépülhet.

Sz...y. Sehonnét sem!

L. J. Tessék a polgármesterhez fordulni. Az ő jogkörében áll, de az ő kötelességéhez is tartozik.

Cs. Ujvidék. Határozottan szabálytalan.

Kiadó laptulajdonos:
dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.**Erzsébet szálloda:**

Dr. Szilágyi Ferenc Ó-Beese.
Dollavitz Rosa mag. Zimony.
Brichta Zsigmond utazó Bécs.
Winter Bernát egy éves önkéntes N.-Beeskerek
Wolf Zsigmond kereskedő Melenceze.
Fleischer Hermann utazó Budapest.
Treumann Otto utazó Bécs.
Brote Eugen földbirtokos Kolozsvár.
Egyed Michael főhadnagy Klagenfurt.
Hauser Anton utazó Bécs.
Klein Zsigmond utazó Bécs.
Demetrovits István kereskedő Vukovár.
Herzogh János utazó Budapest.
Tendler Hugo egy éves önkéntes Ó-Beese.
Darki Lajos egy éves önkéntes Galatz.
Kukin Lajos egy éves önkéntes Melenceze.
Wizel Lajos utazó Budapest.
Jovanovics Pál kereskedő Panesova.
Adler Emil utazó Budapest.
Strobel Lajos hivatalnok Budapest.
Weiss Miksa utazó Budapest.
Schwarz Vilmos utazó Budapest.
Wagner Pál kereskedő Bécs.
Fäter áószef főmérnök Budapest.
Deutsch Emil kereskedő Szeged.
Gyurgyevics Vászsa képviselőjelölt Eszék.
Reinbert Károly utazó Bécs.
Adler Sándor kereskedő Budapest.
Hecht Hermann fényképész Vinkoveze.
Debics Ferenc őrnagy Milroviaza.
Kimmel Henrik hadnagy Varasdin.
Szilágyi Béla utazó Budapest.
Russo Károly mag. Bécs.

Fábry szálloda:

Weinil Ferenc ácsmeister Mitrovicz.
Simonovits István hivatalnok Zágráb.
Schlosser Aloizia csipke-házalónó Reichsdorf.
Stanisits Tamás kereskedő Illok.
Perkatyanszki Károly kereskedő Vukovár.
Kunst Károly kereskedő Bécs.

Fehér hajó szálloda:

Szolarits Ferenc kórház álemez., Mitrovicza.
Petrovics Ljubomir pinczér Zimony.
Goldberger Adolf kereskedő Dees.
Stern Regina szobaleány Palánka.
Damjanovits Lázár kereskedő Vukovár.
Ilics Ilija czukrász Budapest.
Vlajkovits Zvetko kereskedő Belgrád.
Gavrilovits Dusan kereskedő Csurogh.
Papovits István jogász Csurogh.
Perics János jogász Csurogh.
Simits Ráda kereskedő Zágráb.
Pollák Moritz kereskedő India.
Cserevicsky Szvetiszlav cipész Ruma.
Trach János földbirtokos Parabuts.
Kolics Lázár mérnök Panesova.
Doroszlavaesky Milán kereskedő Sabacz.
Wehlberg J. Mór kereskedő Pivnicza.
Zahorka Lipotné mag. Bécs.
Huszák Mihály kocsigyártó Belgrád.
Pankovits Radon kocsmáros Belgrád.
Nasztics Vászó kereskedő Irregh.
Szerletovics Szréta kereskedő Ó-Bánoveze.

Teve szálloda:

Jovanovits Jován pinczér Gradiska.
Sánta Béla kereskedő Ó-Beese.
Winkler Árpád tanító Lileits.
Kalanity Nikola községi előjáró Csurogh.
Scheib Frigyes kereskedő Cservenka.
Hauzer János téglagyáros Szt.-Tamás.
Lukits Rezső tiszthelyetes Budapest.
Hallasy Ádám földbirtokos Kis-Rádinceze.
Hudák Gábor földbirtokos Keresztur.
Timotienics Ferenc kereskedő Szabadka.
Pollák Moritz kereskedő India.
Kuhn István vendéglős Vinkoveze.
Lipkovicz Lipót regálbérő Gospodinceze.
Szamlaes Gliso kereskedő Budapest.
Szagmeister János aljegyző Felső-Kovily.

KIS LUTRI.

Október 1.

Budapest	25	60	82	62	77
Linz	45	27	63	65	24
Trieszt	76	82	29	64	26

Vizállás.

	szept. 30. okt. 1.		szept. 30. okt. 1.
	m é t e r		m é t e r
Duna: Pozsony	2.22 2.13	Tisza: M.-Sziget	0.24 0.22
Komárom	2.41 2.34	Tekeháza	0.00 0.16
Budapest	2.15 2.07	V.-Namény	1.28 1.31
Mohács	2.80 3.78	Tokaj	0.95 0.96
Ujvidék	2.06 3.41	Szolnok	1.00 1.08
Panesova	1.24 1.11	Csongrád	1.47 1.50
Orsova	2.05 1.95	Szeged	0.93 0.93
		T.-Beese	0.16 0.37
		Titel	1.83 1.70

Piaczi ártáblázat

1892-dik évi szeptember hó 29—30-ig.

Mérték vagy súly	Az áruk neve	Súly hektoliterként	Ára		
			oszt. ér.	tekben	
			frt.	kr.	
100 kilogramm	Buza	legjobb	78	7	30
		középszerű	76	7	—
	Kétszeres	legjobb	70	6	20
		középszerű	—	—	—
	Rozs	legjobb	—	—	—
		középszerű	—	—	—
Arpa	legjobb	68	5	—	
	középszerű	—	—	—	
Zab	legjobb	48	—	—	
	középszerű	44	5	—	

Első cs. és kir. Duna-Gőzhajózási Társaság**MENETREND:**

érvényes 1892. május hó 1-től.

Pósthajó-járatok.**Ujvidékről, Zalankemény, Titelre:**

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Zimony, Belgrádba:

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Orsova, Galacra:

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Budapestre:

Naponta 5 órakor reggel (első menet május 1-én.)

Ujvidék, 1892. május hóban.**Az ügynökség.**449 sz.
1892.**Árverési hirdetmény.**

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbíróóság 2889. számú végzése által Zomboracz Teréz javára Zomboracz Jevta ellen 1000 frt tőke, ennek 1887. év június hó 15. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 25 frt perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 342 frtra becsült 4 ló, kocs, 2 disznó, malaczkok, 15 mm. buza, 1 tehénből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a fenti sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis **alperes lakásán Tovarisován leendő eszközzésére 1892-ik év október hó 10-ik napjának d. u. 2¹/₂ órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában

megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán 1892-ik évi szeptember hó 30. napján.

Paulik Géza
kir. bir. végrehajtó.

A nagy csillagászati világóra

az „Erzsébet“ nagytermében
f. é. október hó 1-től kezdve lesz kiállítva.

E világóra, 3.50 mét. magas 3 mét. széles. a másodperczeket, perczeket, órákat, napokat, heteket, hónapokat és éveket mutatja 9999. évig. — továbbá a föld fővárosainak idejét.

Mozgásba hoz 58 alakot, pd. a **percz** és **negyedverőt**, a **halált** mint óraverőt; a 12 **apostolt** és **Krisztust**. Három **szereztes** egy **templomba** vonul, mialatt a **harangozó** imára harangoz s a zene játszik. Esti 10 órától reggeli 2 óráig egy **toronyór** minden órában fuj, 3 órakor egy **kakas** kukorékol s természeti nagyságában egy kakuk is alkalmazva van. Látni továbbá a **föld** forgását, a **napot** és **holdat**, ezenkívül egy teljes, ujonnan feltalált **napárt**. Az életkorokat alakok; **gyermek, ifju, férfi** és **aggastyán** ábrázolják a 4 **évszakot** 4 alak. **Karácsonk-pül Krisztus születése** ábrázoltatik. Az újévet gyönyörű szolóval egy **trombitás** hirdeti. Hogy e csodamű összes működését a szemlélőnek félóra alatt be lehessen mutatni, erre egy igen elmés szerkezet szolgál.

Előadások: délelőtt 10 és 11 órakor.

délután 3, 4, 5, és 6 órakor.

Belépti díj: I. hely 30 kr., II. hely 20 kr.

Katonák — őrmestertől lefelé és gyermekek a fenti árak felét fizetik.

Legfrissebb töltés!

Legfrissebb töltés!

Legfrissebb töltésű gieshübl, borszéki, mohai, rohítsi, luhi (Erzsébet), bilini, parádi, preblau, koritniczai, salvator, karlsbadi, marienbadi, selters, luhi (Margit), lipiki, levicoi, roncegnoi, guberi, gleichenbergi, stb. stb. savanyu és ásványos vizek

a legjutányosabb áron, pontos kiszolgálás mellett kaphatók

Wagner testvérek

fűszer, anyag, festék, csemege és magkereskedésében

Ujvidéken.

Legfrissebb töltés!